

Motion om att skapa fler platser för föreningar och lokala entreprenörer i Stockholms stad

Motion av Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna anser att staden ska utreda hur det kan skapas fler tillgängliga lokaler för föreningsliv och lokala entreprenörer i staden, särskilt i ytterstaden. De anser vidare att mötesplatser för föreningar och lokala entreprenörer är en viktig del av en levande stad och att det särskilt i ytterstaden finns ett stort engagemang men en brist på lokaler.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och Changers Hub.

Stadsledningskontoret är positivt till att se över och uppdatera stadens arbete för att underlätta för föreningsliv och lokala entreprenörer, men betonar att det måste ske samordnat med pågående initiativ, uppdrag och aktiviteter, utifrån föreningslivets behov och i bred samverkan mellan berörda nämnder och bolagsstyrelser.

Arbetsmarknadsnämnden delar motionärernas uppfattning om betydelsen av att det finns mötesplatser och kreativa utrymmen i staden. Nämndens uppfattning är att detta i grunden är ett delat ansvar för många verksamheter i staden.

Kulturnämnden delar motionärernas syn på att det finns ett stort och engagerat föreningsliv i staden. Detta engagemang möter nämnden i arbetet med studieförbunden och särskilt inom ramen för stödet till lokalförvaltande organisationer.

Socialnämnden anser att det är viktigt att tillse att det finns god tillgång till både samlingslokaler och egna lokaler. Nämnden ser dock inte att det finns behov av en ny modell inom staden för att tillhandahålla lokaler för föreningar, som motionärerna föreslår.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att staden utreder möjligheten att tillskapa prisvärda och tillgängliga lokaler i ytterstaden för uppstarts- och föreningsverksamhet, en modell för hur dessa lokaler kan tillhandahållas och att staden verkar för fler kreativa mötesplatser där föreningar och småföretag kan samverka.

Kungsholmens stadsdelsnämnd äger inte några lokaler utan hyr lokaler för förvaltningens verksamheter. Detta innebär en begränsad möjlighet till upplåtelse och uthyrning i andra hand.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd delar motionärernas synpunkter och förslag, men föreslår även att befintliga uppdrag hos kulturnämnden, idrottsnämnden, Stockholm Business Region AB och arbetsmarknadsnämnden kan stärkas och utvecklas i syfte att tillhandahålla lokaler för uppstarts- och föreningsverksamhet och ökad samverkan.

Skärholmens stadsdelsnämnd har inte rådighet vad gäller det föreslagna uppdraget till arbetsmarknadsnämnden. Om arbetsmarknadsnämnden ställer sig positiv till förslaget och samverkan med stadsdelsnämnden efterfrågas, kommer nämnden självfallet bistå arbetsmarknadsnämnden.

Södermalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget om att en utredning genomförs för att klargöra behov, målgrupper och genomförbarhet.

Stockholm Stadshus AB konstaterar att Stockholms stads budget för 2025 redan innehåller flera aktiviteter som syftar till att tillgängliggöra skollokaler till kultur- och föreningslivet.

Changers Hub ställer sig positiv till motionens intentioner och vill understryka vikten av att Stockholms stad säkerställer långsiktiga satsningar på mötesplatser för entreprenörer och föreningar, särskilt i ytterstadsområden.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar motionärernas bedömning att mötesplatser för föreningar, kulturella aktörer och kreativa entreprenörer är en viktig del av ett levande och inkluderande stadsliv. Sådana platser bidrar till engagemang, gemenskap och lokal utveckling i hela staden.

Staden arbetar redan idag på flera sätt för att stödja föreningsliv och lokala entreprenörer. Till exempel genom Föreningsservice, Kulturlotsen och Etableringsservice erbjuds stöd, vägledning och samordning. Även arbetet med platssamverkan och stadens prioriterade arbete med utpekade fokusområden bidrar till att skapa attraktiva, trygga och levande miljöer där civilsamhälle, näringsliv och staden samverkar.

Jag välkomnar att motionärerna lyfter fram behovet av fler tillgängliga lokaler och kreativa mötesplatser. Det är en fråga av stor betydelse för stadens långsiktiga utveckling, och möjligheterna till samutnyttjande och flexibla lösningar för lokaler kommer att få allt större betydelse framöver. Samtidigt är det viktigt att det fortsatta arbetet sker i nära samordning med befintliga initiativ och uppdrag. Genom att vidareutveckla och följa upp de insatser som redan finns kan staden på ett effektivt sätt stärka stödet till föreningslivet och de lokala entreprenörerna, utan att skapa nya parallella strukturer eller tidskrävande uppdrag.

Bilaga

Motion om att skapa fler platser för föreningar och lokala entreprenörer i Stockholms stad, dnr KS 2025/432-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Vi menar att lokalfrågan fortsatt utgör en stor problematik för föreningslivet, särskilt i ytterstaden. Tillgången till lämpliga lokaler är även en viktig fråga för näringslivet. Ett stärkt föreningsliv och fler tillgängliga platser att verka på är en viktig del av en levande och sammanhållen stad. Vi gläder oss åt att Stadsledningskontoret delar vår bedömning av vikten av mötesplatser och kreativa miljöer i staden.

De organisationer i civilsamhället som vi regelbundet möter anser att staden under denna mandatperiod intagit en mer skeptisk hållning till samarbeten med civilsamhället jämfört med förra perioden. Nu behövs en större lyhördhet och en vilja att pröva nya vägar, samt att fler mötesplatser för föreningar och lokala entreprenörer tillskapas.

Föredragande borgarråd lyfter olika insatser som pågår i staden idag. Vi konstaterar att dessa ändå förefaller otillräckliga, varför majoriteten borde tillstyrka vår motion.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 december 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att staden ska utreda hur det kan skapas fler tillgängliga lokaler för föreningsliv och lokala entreprenörer i staden, särskilt i ytterstaden. Det framförs vidare att mötesplatser för föreningar och lokala entreprenörer är en viktig del av en levande stad och att det särskilt i ytterstaden finns ett stort engagemang men en brist på lokaler.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och tillsammans med privata aktörer utreda möjligheten att tillskapa prisvärda och tillgängliga lokaler i ytterstaden för uppstarts- och föreningsverksamhet.
2. Att utreda en modell för hur dessa lokaler kan tillhandahållas, baserat på goda exempel från andra kommuner.
3. Att staden verkar för att flera kreativa mötesplatser där föreningar och småföretag kan samverka, dela resurser och växa genom ökad samordning och bättre nyttjande av de resurser och kompetenser som finns.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och Changers Hub.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	6
Kulturnämnden	8
Socialnämnden	9
Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd	10
Kungsholmens stadsdelsnämnd	10
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	11
Skärholmens stadsdelsnämnd	13
Södermalms stadsdelsnämnd	15
Stockholms Stadshus AB	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Changers Hub	17
Reservationer m.m.	20

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget 2025 framgår det att Stockholm ska ha Sveriges bästa föreningsklimat med goda förutsättningar för ett levande kultur- och föreningsliv med lokal förankring. Stadsdelsnämnderna ska underlätta föreningarnas möjlighet att verka genom att tydliggöra kontaktvägar in till förvaltningarna. Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra för fler och mer tillgängliga föreningslokaler inom sitt område. Stadsdelsnämndernas riktlinjer för föreningsstöd ska utgå från principer som är tydliga och transparenta och som hindrar att stöd går till verksamheter som är odemokratiska, olagliga eller som uppmuntrar våldsbejakande extremism.

Vidare framgår det i kommunfullmäktiges budget 2025 att staden gentemot företag ska bedriva en bra och kostnadseffektiv verksamhet där det är lätt att hitta rätt service eller rätt myndighetsutövning. Servicesektorn och inte minst besöksnäringen har en stor potential att växa. För att Stockholm ska vara en attraktiv stad att besöka och bo i är det centralt att det finns ett livaktigt kulturliv. Staden ska här spela en stor roll genom att säkerställa att det etableras lokaler för konstnärlig produktion, kulturstöd och genom att jobba med kluster för kulturella och kreativa näringar.

Stadsledningskontoret delar motionärernas bedömning av vikten av mötesplatser och kreativa miljöer i staden. Stadsledningskontoret kan konstatera att ansvaret för detta är gemensamt mellan flera av stadens verksamheter.

Stadsledningskontoret anser att staden stödjer föreningar, kulturaktörer och entreprenörer med lokaler genom flera aktiviteter och insatser för att bättra tillhandahålla lokaler för uppstarts- och föreningsverksamhet. Föreningsservice erbjuder bokning av samlingslokaler och ekonomiskt stöd till föreningar. Kulturaktörer och entreprenörer kan få hjälp via Kulturlotsen och Etableringsservice som erbjuder strategiskt stöd och matchning med lokaler eller mark även i ytterstaden.

Stadsledningskontoret framhåller vikten av att det i fortsatt utveckling av föreningsstöd i hela Stockholms stad är viktigt med stärkt kontroll och uppföljning samt att framhålla att för föreningar som ansöker om bidrag från Stockholms stad gäller särskilda demokrativillkor. Dessa villkor innebär att föreningen, eller någon av dess företrädare, inte får bedriva verksamhet med odemokratiska eller olagliga inslag. Genom detta främjas säkerställande av att stadens stöd går till verksamheter som bidrar positivt till samhället och stärker tilliten till de demokratiska processerna.

Stadsledningskontoret vill även framhålla vikten av fortsatt utveckling i ytterstaden. Ett exempel är Fokus Järva och stadens arbete med platssamverkan och platsutveckling där föreningsliv och näringsliv samverkar med staden för att skapa trygga och tillgängliga mötesplatser.

Motionärerna lyfter viktiga frågor som staden arbetar med idag, inte minst genom de samverkansformer som redan finns etablerade mellan staden och föreningslivet. Stadsledningskontoret är positivt till att se över och uppdatera stadens arbete för att underlätta för föreningsliv och lokala entreprenörer, men betonar att detta måste ske samordnat med pågående initiativ, uppdrag och aktiviteter, utifrån föreningslivets behov och i bred samverkan mellan berörda nämnder och bolagsstyrelser. Stadsledningskontoret anser därför att motionen inte föranleder ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om att skapa fler platser för föreningar och lokala entreprenörer i Stockholms stad av Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2025 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Reservation av Christina Tufvesson (L), se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar motionärernas uppfattning om betydelsen av att det finns mötesplatser och kreativa utrymmen i staden. Förvaltningens uppfattning är att detta i grunden är ett delat ansvar för många verksamheter i staden.

Arbetsmarknadsnämnden har idag inga uppgifter eller särskilt ansvar för insatser kopplat till platsutveckling eller lokalisering av verksamheter. Däremot är lokal närvaro och ökad tillgänglighet prioriterat i nämndens egna eller upphandlade verksamheter. Insatser och aktiviteter ska erbjudas nämndens målgrupper där de bor och arbetar. Synlighet och kontinuerlig närvaro runt om i staden skapar relationer och förtroende, vilket möjliggör för nämnden att skapa kontakt med personer som annars kan vara svåra att nå. Därmed bidrar arbetsmarknadsnämnden till att skapa aktiviteter i stadens olika mötesplatser och kreativa rum runt om i staden.

Förvaltningen har i sin entreprenörskapsfrämjande verksamhet samt vid företagsbesök uppfattat att en viktig fråga för näringslivet är tillgången till lämpliga lokaler. Med nya företagsformer och samverkansbehov ställs krav på ett varierat och tillgängligt utbud av lokaler som svarar mot företagens efterfrågan avseende kvalitet, pris, miljöer och mer flexibla upplåtelseformer.

Det är viktigt att stadens nya näringslivspolicy och etableringsstrategi adresserar och ger vägledning även i dessa frågor. Stöd vid olika typer av etableringar erbjuds redan idag av stadens olika förvaltningar och bolag. Exempelvis finns en kulturlots hos kulturförvaltningen som stöttar kulturaktörer och fastighetsägare i deras initiativ för

att skapa nya platser för kultur. Stadens etableringsservice är en viktig samlad stödfunktion som fortsatt bör vara synlig, aktiv och under ständig utveckling.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 juni 2025 följande.

1. Kulturnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Kristina Lutz m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen delar motionärernas syn på att det finns ett stort och engagerat föreningsliv i staden. Detta engagemang möter förvaltningen i arbetet med studieförbunden och särskilt inom ramen för stödet till lokalförvaltande organisationer. Kulturnämnden beviljade inför 2025 verksamhetsstöd till 28 lokalförvaltande organisationer som driver samlingslokaler (KUL 2024/1395). Av dessa ligger drygt hälften i ytterstaden:

- Akalla By
- Bagarmossens Folkets Hus
- Farsta gård
- FOLK i Skärholmen
- Folkets Husby
- Husby Gård
- Hässelby Villastad
- Jakobsbergs gård i Bredäng
- Järva Folkets Park
- Rågsveds Folkets Hus
- Rinkeby Folkets Hus
- Tensta Träff
- Vällingby Folkets Hus

Det finns således en rad samlingslokaler i ytterstaden som kan möta detta engagemang. I alla dessa samlingslokaler erbjuds föreningsliv och boende prisvärda och tillgängliga lokaler. Där bedrivs det en bred kultur- och föreningsverksamhet från morgon till kväll, alla dagar i veckan. I flera samlingslokaler verkar också småföretagare och unga människor som vill starta eget. Samlingslokalerna drivs av paraplyföreningar som samlar lokalsamhällets föreningsliv och styrelserna består av personer ofta engagerade i utvecklingen av lokalsamhället.

Kulturförvaltningen arbetar för att stärka dessa organisationer genom utbildningar, coaching och fördelning av investeringsstöd för uppgradering av lokaler och teknik. Staden växer och så även behoven av lokaler att verka i. Förvaltningen deltar i två processer med syfte att starta upp nya samlingslokaler, dels i Hässelby Gård och dels i Slakthusområdet.

Kulturförvaltningen har samtidigt beviljat stöd till aktörer som arbetar i gränslandet mellan civilsamhälle, kultur och näringsliv. Några exempel är Changers Hub, som erbjuder lokaler i Kista, och Juice Studios som tidigare erbjudit lokaler i Rågsved och Slakthusområdet och som nu verkar i Tensta. Ett annat gott exempel, utanför kulturförvaltningens stödgivning, är nätverket Järva i Samverkan som är ett nätverk initierat av Gålöstiftelsen. De erbjuder lokaler på Rinkebystråket. Nätverket består av 17 föreningar som samarbetar med fokus på barn och unga i Järva.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Socialnämnden beviljar genom organisations- och föreningsutskottet bidrag till idéburna organisationer som erbjuder kompletterande verksamhet till socialtjänstens målgrupper. Dessa verksamheter bedrivs runt om i staden. Att hitta och behålla lokaler att bedriva sin verksamhet för målgruppen i är en av de största utmaningarna för de föreningar förvaltningen har kontakt med.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning om det är av stor vikt att det finns tillgängliga lokaler för föreningar i hela staden. Förvaltningen kan konstatera att det inom staden finns en struktur för att tillhandahålla lokaler för föreningslivet i Stockholm, genom samlingslokaler som antingen drivs av staden eller av lokalförvaltande organisationer med ekonomiskt stöd från staden. Dessa samlingslokaler kan föreningar och ofta även privatpersoner och företag hyra.

Kulturnämnden beviljar årligen bidrag till lokalförvaltande organisationer som i sin tur tillgängliggör lokaler för föreningslivet. Inför år 2025 beviljade kulturnämnden bidrag till 28 lokalförvaltande organisationer som driver samlingslokaler, varav drygt hälften av lokalerna finns i ytterstaden. För en del av de föreningar som beviljas bidrag från socialnämnden passar det verksamheten väl att hyra in sig på vecko- eller månadsbasis i lokala samlingslokaler. De föreningar som bedriver kontinuerlig daglig verksamhet har ofta behov av egna lokaler eller av att dela med en eller ett fåtal andra verksamheter.

Förvaltningen anser att det är viktigt att tillse att det finns god tillgång till båda formerna av lokaler. Förvaltningen ser dock inte att det finns behov av en ny modell inom staden för att tillhandahålla lokaler för föreningar, som motionärerna föreslår.

Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 augusti 2025 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till att staden utreder möjligheten att tillskapa prisvärda och tillgängliga lokaler i ytterstaden för uppstarts- och föreningsverksamhet, en modell för hur dessa lokaler kan tillhandahållas och att staden verkar för fler kreativa mötesplatser där föreningar och småföretag kan samverka. Stadsdelsförvaltningen anser att finansiering av lokalerna bör ske enligt självkostnadsprincipen och att en utredning påbörjas tidigast under kommande budgetår. Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Charlotta Schenholm (L), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I de flesta kommuner upplåts emellanåt exempelvis idrottsanläggningar, skolor, teatersalonger för olika sammankomster. Villkoren i uthyrningarna behöver dock vara förenliga med objektivitets- och likabehandlingsprinciperna och att kommuner i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen och iaktta saklighet och opartiskhet. Kommunallagen kräver att kommunen ska behandla sina invånare lika, om det inte finns, sakliga skäl för något annat, och måste därför göra ett principiellt ställningstagande som ska gälla vid all uthyrning och upplåtelse, så alla potentiella användare behandlas lika.

Vidare måste föreningar som ansöker om föreningsbidrag från Stockholms stad, uppfylla stadens demokrativillkor för att beviljas bidrag. Detta innebär att föreningen,

eller någon av dess företrädare, inte får utöva våld, tvång eller hot, diskriminera, eller på annat sätt kränka grundläggande fri- och rättigheter.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning äger inte några lokaler utan hyr lokaler för förvaltningens verksamheter, exempelvis förskolor via SISAB och Serafens vård- och omsorgboende via MICASA. Detta innebär en begränsad möjlighet till upplåtelse och uthyrning i andra hand. Däremot har stadens olika fastighetsbolag, såsom MICASA och SISAB, möjligheter till uthyrning, vilket redan sker, till exempel gymnastiksalarna med SISAB som fastighetsägare och idrottsförvaltningen som administrerar uthyrningarna.

I enlighet med aktivitet i budget fortsätter arbetet med att tillgängliggöra skollokaler utöver gymnastiksalarna för kultur- och föreningslivet. Genom samverkansmodellen idéburet offentligt partnerskap (IOP) har stadsdelsförvaltningen tillsammans med kulturförvaltningen tecknat avtal med Kungsholmens föreningsråd vilket möjliggjort ett kulturhus på Kungsholmen. I lokalerna samlas exempelvis föreningar, konstnärsgrepp, danskompanier och schackklubbar. Syftet är att erbjuda en kreativ och inkluderande miljö där människor kan mötas, diskutera, skapa och utvecklas. Vidare har kulturhuset lokaler som kan hyras för olika typer av evenemang, såsom styrelsemöten, workshops eller föreläsningar.

Stadsdelsförvaltningen inväntar även förslag till en ny stadsövergripande näringslivspolitik som ska på remissrunda under hösten. Utifrån uppdrag i budget 2024 har stadsledningskontoret tillsammans med ett antal fackförvaltningar sett över och reviderat stadens policy. Policyn är ett stadsövergripande styrdokument som bland annat ska bidra till breddad och fördjupad kunskap om näringslivets förutsättningar för att underlätta för företag att starta, verka och växa i Stockholm och hur samverkan i staden ska underlättas och förstärkas och kompetensen tillvaratas.

Förvaltningen föreslår att Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Linnea Sandström Lange (L), Daniele Fava (C) och Petra Gardos Ek m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Carl Häggqvist (KD som instämde i särskilt uttalande av Linnea Sandström Lange (L), Daniele Fava (C) och Petra Gardos Ek m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärernas syn på behovet av att stärka föreningsliv och lokala entreprenörers tillgång till prisvärda och tillgängliga lokaler för föreningsverksamhet. Vid användning av ordet föreningsliv är innebörden en bred variation av verksamhetsområden. Staden stödjer föreningslivet via stöd från stadsdelsnämnder, äldrenämnden, kulturnämnden, idrottsnämnden och socialnämnden. Behovet av lokaler kan därför se mycket olika ut och både innebära exempelvis mötesrum, större samlingslokaler och lokaler/ytor för exempelvis idrottande och kultur.

Av Stockholm stads budget 2025 framgår det att ”Stockholm ska ha Sveriges bästa föreningsklimat. En förutsättning för ett levande föreningsliv är tillgängliga och ändamålsenliga mötes- och samlingslokaler. Därför ska stödet till de föreningsdrivna samlingslokalerna stärkas och fler föreningslokaler ska tillskapas under mandatperioden. Idrottande och rörelse är avgörande för stockholmarnas hälsa och välmående. Här ska alla barn och unga kunna idrotta oavsett ekonomiska förutsättningar. God tillgång till idrottshallar, spontanidrottsytor och ett levande idrottsliv i alla delar av staden är nödvändigt för att fler barn och unga ska få möjlighet att utöva idrott på lika villkor.” Stockholm stad har genom kulturnämnden ett riktat stöd till lokalförvaltande organisationer. Stödet till lokalförvaltande organisationer ska främja:

- lokala mötesplatser för kulturutövande, bildning och social samvaro
- verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- ett ökat intresse och ökad delaktighet i kulturlivet
- tillgång till mötesplatser för föreningsliv och grupper med särskilda behov
- och bidra till att förverkliga stadens kulturpolitiska mål.

För 2025 har kulturnämnden fördelat 42,9 mnkr till 28 lokalförvaltande organisationer som driver samlingslokaler över hela staden. Kulturförvaltningen skriver i tjänsteutlåtande dnr KUL 2024/1395 att det finns stadsdelsområden där behovet av lokala mötesplatser inte möts. Behovet av samlingslokaler är stort i hela staden men särskilt stort i ytterstadens miljonprogramsområden där trångboddheten är stor och avsaknaden av kulturlokaler är större än i andra delar. Stadens översiktsplan pekar ut fyra fokusområden som ska prioriteras: Kista-Järva, Skärholmen, Farsta samt Hagsätra-Rågsved. Kulturförvaltningen har även i sin lokalbehovsanalys konstaterat att det behövs ett förstärkt utbud av kultur- och mötesplatser i Hässelby Gård och Hässelby Strand.

På stadens webbplats kan stockholmarna hitta information om samlingslokaler och mötesplatser: Hitta samlingslokal - Stockholms stad Kulturförvaltningen har även bidragsgivning till studieförbunden vilka i sin tur i många fall tillhandahåller lokaler för föreningsliv. Därtill tillhandahåller kulturförvaltningen även kulturlotsar som stöttar kulturaktörer och fastighetsägare i deras initiativ för att skapa nya platser för kultur över hela staden. Kulturlotsarna agerar som en kunskapspartner och länk mellan kulturlivets aktörer, fastighetsägare och Stockholms stads förvaltningar. Kulturaktörer kan få stöd av kulturlotsarna för att starta upp, utveckla eller hitta lokal

för en kulturverksamhet. Fastighetsägare kan få förslag på kulturverksamhet till sina lokaler. Staden har även en webbplats Etablera dig i Stockholm. Sidan drivs av Stockholm Business Region och innehåller allt från att hitta lokaler för kontor, lager, butiker, produktion, plats för publika evenemang, kulturell verksamhet, verksamhet på stadens kajer, användning av offentliga platser vid exempelvis filmspelning eller foodtruck, samt torghandlare. Stadens webbplats för etableringsservice i Stockholm: Etablera dig i Stockholm - Stockholms stad.

Även idrottsnämnden fördelar stöd till kostnader för föreningars verksamhetslokaler och lokalhyressubvention för stadens lokaler. Idrottsförvaltningens föreningsstöd - Stockholms stad Inom Norra innerstadens stadsdelsnämndsområde påtalar den ideella föreningen Norrtulls sportklubb att det saknas lokaler och ytor för idrott. Föreningen har sedan 2022 upplevt en negativ utveckling av att förlora tider i hallar och på idrottsplaner. Föreningen har framfört till idrottsnämnden och stadsdelsnämnden att det finns ett stort och ökat tryck från barn och unga som vill idrotta, men att föreningen inte kan möta det intresse och behov som finns (Dnr NI 2024/1005).

Sammanfattningsvis delar förvaltningen motionärernas synpunkter och förslag, men föreslår även att befintliga uppdrag hos kulturnämnden, idrottsnämnden, Stockholm Business Region och arbetsmarknadsnämnden kan stärkas och utvecklas i syfte att tillhandahålla lokaler för uppstarts- och föreningsverksamhet och ökad samverkan. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

Beslut Stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och lämnar det som svar på remissen.

Reservation av Conny Gabrielsson m.fl. (L) och Alice Vestlin (C), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen. Motionären föreslår att arbetsmarknadsnämnden i samverkan med privata aktörer utreder prisvärda lokaler som mötesplats för föreningar och entreprenörer, samt utarbetar en modell för hur lokalerna kan tillgängliggöras.

Arbetsmarknadsnämndens samverkan och utredning för de ändamål som avses, har stadsdelsförvaltningen ingen rådighet över. Om arbetsmarknadsnämnden ställer sig positiv till förslaget och samverkan med stadsdelsförvaltningen efterfrågas, kommer förvaltningen självfallet bistå arbetsmarknadsnämnden. Inom förvaltningens arbete

för ett starkare civilsamhälle, har fastighetsägare uppmärksammats på behovet av mötesplatser.

Det finns fastighetsbolag som försökt möta behovet av lokaler till en för föreningar rimlig ekonomisk nivå. Ett exempel är en föreningsledd integrationsverksamhet i Sättra där fastighetsägaren upplåter lokalen en dag i veckan, utan avgift. Ett annat exempel på samverkan gäller en annan fastighetsägare och föreningen FOLK i Skärholmen. Föreningen har fått möjlighet att driva en större konsthall i Skärholmens centrumbyggnad. Utställningarna är gratis och har rönt positiv uppmärksamhet i kulturvärlden och uppskattning från Skärholmsbor.

I stadsdelsnämndsområdet finns två lokalförvaltande organisationer som får stöd av kulturnämnden, FOLK i Skärholmen och Jakobsbergs gård. Syftet med stödet är att erbjuda samlingslokaler till en rimlig hyra i förhållande till de kommersiella alternativen. I samlingslokalerna har kreativa utbyten skett mellan olika samhällsaktörer såsom offentliga myndigheter, lokala kulturentreprenörer och ideella föreningar. För stadsdelsförvaltningens del har det handlat om samverkan kring mottagande av feriearbetande ungdomar, arrangerande av stadsdelsdagar samt en återkommande konsertserie, där scenprogrammen genomförs av arvoderade lokala artister.

Satsningen som kallas Skärholmen Tillsammans, syftar till att samordna och öka utbudet av ledarledda fritidsaktiviteter för barn och unga. Initialt i samband med skoldagens slut och på loven, parallellt med att lotsa unga till det breda utbud av ledarledda föreningssaktiviteter som redan finns, på kvällar och helger. I fokus finns barn och ungas uppfattning om vad som är en meningsfull fritid och det lokala civila samhället som utförande kompetens. Stadsdelsförvaltningen är den övergripande organisatören. Satsningen sker i samverkan med Gålöstiftelsen, organisationen Project Playground som stödjer civilsamhällets delaktighet och flera av stadens förvaltningar.

Det finns behov av verksamhetslokaler och föreningslivet har erbjudit varandra möjligheter att dela på lokalresurserna. Förvaltningen bedömer att delandet av lokaler kan leda till en fördjupad samverkan och utveckling, i linje med det som motionären avser. Stadsdelsförvaltningen äger inte sina egna verksamhetslokaler, men har inlett en utredning om lokalupplåtelse för föreningsverksamhet, på tider som förvaltningen själv inte nyttjar lokalerna. Förutsättningarna är att fastighetsägarna godkänner upplåtelser, att förvaltningen utarbetar rutiner för en hållbar organisering med befintliga personalresurser, samt följer kommunfullmäktiges riktlinjer för upplåtelse för föreningsverksamhet.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 augusti 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Johan Lisspers (L) och Lars Rottem Krangnes (C), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Erik Ehre (KD) som instämde i särskilt uttalande av Johan Lisspers (L) och Lars Rottem Krangnes (C), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Södermalms stadsdelsförvaltning äger inte några lokaler utan hyr lokaler för förvaltningens verksamheter. Därför är möjlighet till upplåtelse och uthyrning i andra hand begränsad till de hyresavtal som upprättas med fastighetsägarna. Inom äldreomsorgen har Tellus fritidscenter uthyrning till ett antal föreningar på Södermalm som betalar en mindre kostnad för att hyra lokalerna. Uthyrning sker främst på kvällar och helger, och endast när inga egna aktiviteter arrangeras av Tellus fritidscenter. Stockholm stads olika fastighetsbolag har större möjligheter till uthyrning, vilket redan sker i viss utsträckning idag, till exempel uthyrning av gymnastiksalor med SISAB som fastighetsägare och idrottsförvaltningen som administrerar uthyrningarna. Stockholms stad ger genom kulturförvaltningen stöd till lokalförvaltande organisationer som driver allmänna samlingslokaler, där föreningar och andra grupper kan mötas. På Tjänsteutlåtande Dnr SÖD 2025/370 Sida 3 (3) Remiss - Motion om att skapa fler platser för föreningar och lokala entreprenörer i Stockholms stad, KS 2025/432 Södermalm erhåller till exempel hemgårdarna detta stöd och erbjuder tillgång till samlingslokaler. Förvaltningen ställer sig positiv till den aktivitet i budget som uttrycker att arbetet ska fortgå med att tillgängliggöra skollokaler utöver gymnastiksalor för kultur- och föreningslivet. Förvaltningen ser positivt på att en utredning genomförs för att klargöra behov, målgrupper och genomförbarhet innan eventuella beslut fattas. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 18 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen konstaterar att Stockholms Stads budget för 2025 innehåller aktiviteter som syftar till att tillgängliggöra skollokaler till kultur- och föreningslivet.

Koncernledningen noterar att Stockholms Stad beviljat föreningsstöd till organisationer som driver samlingslokaler, både i inner- och ytterstaden. I

samlingslokalerna erbjuds prisvärda och tillgängliga lokaler bland annat till föreningslivet.

Koncernledningen ser utmaningar med hyressättning och momsfrågor om de kommunala bostadsbolagen ska upplåta lokaler till lägre hyresnivåer än marknadsmässiga hyror.

Underremisser

Stockholmsheims remissvar har i huvudsak följande lydelse.

Stockholmsheim delar synen på att det finns behov av bättre tillgång till lokaler i ytterstaden för föreningar och lokala möten. För att realisera förslagen i motionen menar Stockholmsheim att Stockholm stad kan behöva gå in som samordnande aktör eller hyresgäst, för att säkerställa långsiktig struktur, tillgänglighet och en hållbar modell för drift och uthyrning.

Stockholmsheim påpekar några frågeställningar som behöver redas ut innan förslagen i motionen förverkligas, bland annat momsproblematik och hyresnivån för lokaler.

Stockholm Business Regions remissvar har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Business Region är positiva till att utreda möjligheten att skapa fler mötesplatser och lokaler för föreningar, idébärare och nystartade företag i staden.

Stockholm Business Region konstaterar att staden äger cirka 1 340 000 kvadratmeter kommersiell fastighetsyta i Stockholm. Hyresnivåerna uppgår till 2000-3000 kronor per kvadratmeter, vilket enligt bolaget ofta är svårt för föreningar, idébärare och nystartade företag att kunna betala.

Stockholm Business Region menar att arbetet bör genomföras i dialog med redan aktiva aktörer och att privata aktörers affärsmodell för uthyrning inte påverkas.

Micasas remissvar har i huvudsak följande lydelse.

Micasa hyr ut lokaler för de ändamål som motionärerna nämner, men poängterar att bolaget inte har möjlighet att subventionera hyrorna ur ett marknadsmässigt och bolagsekonomiskt perspektiv.

Micasa lyfter tre områden som behöver redas ut om motionens förslag ska verkställas; hyresgäst Anpassningar (investeringar) behöver göras i lokalerna, lokalerna behöver vara flexibla samt hantering av fastighetsmoms då andrahandshyresgäster eventuellt inte bedriver momspliktig verksamhet.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse.

Familjebostäder har cirka 1000 kommersiella lokaler som hyrs ut till marknadsmässiga villkor i enlighet med stadens riktlinjer och lagkrav om affärsmässighet. Dessa lokaler kan bolaget hyra ut till aktörer som i sin tur kan samordna ett samnyttjande med andra föreningar. Familjebostäder behöver av juridiska skäl ha en hyresgäst som avtalspart.

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse.

Svenska Bostäder ställer sig bakom remissen och har inga övriga synpunkter.

Changers Hub

Changers Hubs yttrande daterat den 3 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Inledning

Changers Hub välkomnar motionen om att skapa fler mötesplatser och kreativa utrymmen för föreningar och lokala entreprenörer i Stockholm. Vi delar helt motionärernas uppfattning att bristen på tillgängliga och prisvärda lokaler riskerar att hämma entreprenörskap, innovationskraft och lokalt engagemang. Vi ser i vårt dagliga arbete att efterfrågan på sådana miljöer är mycket stor, särskilt i ytterstadsområden som Järva. Stockholm är en stad med mångkultur, talang och driv, men förutsättningarna är inte jämlikt fördelade för att nå dess fulla potential. För många unga i Järva är trösklarna höga när det kommer till att driva sina idéer. Brist på lokaler, nätverk och resurser gör att idéer som skapar tillväxt för staden riskerar att aldrig förverkligas. Vi menar därför att motionen är både angelägen och helt i linje med de behov som vi möter.

Om Changers Hub

Changers Hub grundades med visionen att demokratisera framgång. Vi vill göra det möjligt för unga från alla delar av staden att förverkliga sina idéer och drömmar oavsett bakgrund. Vår hubb i Kista (Järva) är en satsning som visar vad som händer när man skapar en plats för entreprenörer på sina egna villkor, där deras behov och ambitioner är centrala för platsen och utvecklingen av den.

Vi erbjuder:

- En fysisk och tillgänglig plats öppen dygnet runt som kan användas för co-work, utbildningar, events och kreativt skapande.
- Utbildning och rådgivning inom entreprenörskap, bolagsutveckling, ledarskap och personlig utveckling.
- Tillgång till nätverk och mentorer som öppnar dörrar till arbetsmöjligheter, investerare och vägledare.
- Ett sammanhang där likasinnade kan mötas, inspireras och utvecklas tillsammans.

För många av våra medlemmar är detta den första kontakten med en professionell miljö för att bygga företag eller driva idéer. För andra är det en plats som ger kraft och stöd att ta nästa steg i sitt entreprenörskap och i sin personliga utveckling.

Erfarenheter och lärdomar från Järva

Efter flera års arbete i Kista har vi identifierat några centrala faktorer för att liknande satsningar ska lyckas:

1. Tillgänglighet skapar möjligheter Många av våra entreprenörer arbetar, studerar, lever i trångboddhet, kvällar, nätter och helger. Genom att erbjuda tillgång dygnet runt möter vi deras verklighet.
2. Lokal förankring är avgörande En hubb kan inte bara ”placeras ut” i ett område. Den måste byggas tillsammans med de som bor där, på deras villkor och efter deras behov. Det är förtroendet och relationerna som gör skillnaden, framförallt förståelsen för den lokala kontexten.
3. Helhetsperspektiv behövs En lokal i sig räcker inte. För att idéer ska växa krävs rådgivning, utbildning, och ett nätverk. Vi ser att det är kombinationen av plats och efterfrågade aktiviteter som skapar värde för målgruppen och i sin tur hela staden.
4. Långsiktighet och hållbarhet är nyckeln Många insatser i så kallade utsatta områden är tidsbegränsade projekt eller initiativ. Men tillit och resultat byggs inte på ett eller två år. Det krävs stabilitet och långsiktiga investeringar för att skapa de gemensamma effekterna vi vill se, både på individ och samhällsnivå.

Rekommendationer till Stockholm stad

Mot bakgrund av våra erfarenheter vill vi framföra följande rekommendationer:

- Stärk befintliga aktörer: Se till att långsiktigt stödja hubbar och initiativ som redan fungerar, i stället för att starta nya kortlivade projekt. Våga stötta initiativ som också arbetar för specifika målgrupper snarare än breda.
- Möjliggör fler lokala mötesplatser som drivs gemensamt med offentlig sektor och näringsliv: Bygg vidare på framgångsrika modeller. Offentlig sektor och näringslivet behöver inte bygga nya initiativ som redan drivs med begränsade resurser av civilsamhället, stötta och stärk det som finns och det som visar på resultat.
- Underlätta tillgång till lokaler med hållbara förväntningar: Skapa flexibla hyresmodeller och samarbeta med både kommunala och privata fastighetsägare för att göra lokaler tillgängliga för föreningar och entreprenörer. I dagsläget finns det en uttalad förväntning att en subventionerad hyra ska leda i ett senare till en marknadshyra, utan att förstå utbytet och partnerskapets värde sinsemellan.
- Satsa på helhetslösningar: Komplettera tillgång till lokaler med värdefullt och efterfrågat innehåll. Bygg partnerskap där civilsamhället, näringslivet och offentlig sektor är grunden för platsens etablering och utveckling. Det kan inte bäras av endast en part.

Avslutning

Vi ser dagligen att entreprenörskap och kreativitet är starka drivkrafter i Järva. Potentialen är enorm, men förutsättningarna är ojämnt fördelade och ansvaret för att driva på dessa frågor är diffust. Med fler platser som Changers Hub – tillgängliga,

förankrade och innovativa– kan Stockholm bli en ännu mer inkluderande och attraktiv stad. Changers Hub ställer sig därför positiv till motionens intentioner och vill understryka vikten av att Stockholms stad säkerställer långsiktiga satsningar på mötesplatser för entreprenörer och föreningar, särskilt i ytterstadsområden. Vi ser fram emot en fortsatt dialog och samverkan för att skapa fler möjligheter för unga entreprenörer och kreatörer i Stockholm.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Christina Tufvesson (L)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att bifalla motionen
3. Att därutöver anföra följande

Det är bra att förvaltningen uppfattat att en viktig fråga för näringslivet är tillgången till lämpliga lokaler. Man går vidare med att beskriva det stöd som finns idag, vilket vi ser behöver öka. Givet att arbetsmarknadsförvaltningen delar insikten av mötesplatser och kreativa utrymmen i staden ser vi fram emot att den rödgröna majoriteten, när ärendet når kommunstyrelsen, beslutar sig för att bifalla vår motion.

Kulturnämnden

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Kristina Lutz m.fl. (M)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att tillstyrka motionen
3. Att vidare anföra följande

Vi gläds åt förvaltningens positiva gensvar på vår motion och ser fram emot att majoriteten tillstyrker den när motionen når kommunstyrelsen och sedermera fullmäktige.

Socialnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra.

Det är ofta partierna i den styrande rödgröna majoriteten som framhåller att det råder brist på lokaler. Mot den bakgrunden är det anmärkningsvärt att förvaltningen nu menar att det finns en tillräcklig tillgång. Förvaltningen anger vidare att det redan finns fungerande modeller för att tillhandahålla lokaler. Om så är fallet bör denna kunskap spridas tydligare, inte minst till de föreningar och aktörer som i dag återkommande vittnar om motsatsen.

Vi menar att lokalfrågan fortsatt utgör en stor problematik för föreningslivet, särskilt i ytterstaden. Att avvisa behovet av att utveckla nya lösningar riskerar därför att

osynliggöra de problem som många fortfarande möter. De organisationer i civilsamhället som vi regelbundet möter anser att staden under denna mandatperiod intaget en mer skeptisk hållning till samarbeten med civilsamhället jämfört med förra perioden.

Nu behövs en större lyhördhet och en vilja att pröva nya vägar. Vi står fast vid att fler mötesplatser för föreningar och lokala entreprenörer måste tillskapas. Ett stärkt föreningsliv och fler tillgängliga platser att verka på är en viktig del av en levande och sammanhållen stad.

Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra;

Stadsdelsförvaltningen uttrycker sig positivt om motionärernas intention och menar att frågan bör utredas. Mötesplatser för föreningar och lokala entreprenörer kan bidra till att utveckla Stockholm och har prövats framgångsrikt på annat håll. Där människor möts med något olika ingångar i en kreativ miljö kan både social sammanhållning och ekonomisk utveckling ske. Motionen bör bifallas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Charlotta Schenholm (L)

1. Att bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra.

Vi menar att lokalfrågan fortsatt utgör en av de största utmaningarna för föreningslivet. Det är därför mycket positivt att det nu finns ett kulturhus på Kungsholmen och det är viktigt att fortsätta sprida information om hur man bokar och hyr lokalerna. Vi står fast vid att fler mötesplatser för föreningar och lokala entreprenörer måste tillskapas. Ett stärkt föreningsliv och fler tillgängliga platser att verka på är en viktig del av en levande och sammanhållen stad.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Linnea Sandström Lange (L), Daniele Fava (C) och Petra Gardos Ek m.fl. (M)

Vi vill tacka förvaltningen för ett positivt svar på motionen om att skapa fler platser för föreningar och lokala entreprenörer i Stockholms stad. Norra innerstaden utgör en

del av Stockholms absoluta kärna och är därför centralt i att skapa fler utrymmen för föreningar och lokala entreprenörer. Därför är vi glada över att förvaltningen ser positivt på förslaget och ger konkreta förslag på hur detta kan ske.

Dock vill vi uppmuntra majoriteten och förvaltningen att fortsatt följa denna fråga. Med så många inblandade aktörer från staden ser vi nämligen en risk att det faller mellan stolarna, vilket skulle vara olyckligt för omnämnda föreningar och lokala entreprenörer.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Conny Gabrielsson m.fl. (L) och Alice Vestlin (C)

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra.

Förvaltningen konstaterar att stadsdelsnämnden inte har rådighet över de delar som rör arbetsmarknadsnämnden och stadens samarbete med privata aktörer. Det är korrekt, men samtidigt fullt möjligt för nämnden att ta ställning till de problem som motionen lyfter och de behov som finns i vårt eget närområde.

Vi kan konstatera att bristen på lokaler fortsatt är en av de största utmaningarna för föreningslivet, särskilt i ytterstaden. Även om förvaltningen lyfter fram exempel på samverkan med fastighetsägare och kulturaktörer, vittnar många föreningar vi möter om att det fortfarande är svårt att hitta prisvärda och tillgängliga lokaler.

Det är också viktigt att framhålla att förvaltningen beskriver pågående initiativ och projekt, men inte i någon större utsträckning reflekterar över motionens förslag i sig. För oss är slutsatsen tydlig: fler mötesplatser och starkare strukturer för samverkan behövs. Att utveckla nya modeller är därför inte ett motsatsförhållande till de projekt som redan pågår, utan ett sätt att komplettera och förstärka dem.

Vi menar att en mer lyhörd hållning gentemot civilsamhället är avgörande. De organisationer vi möter ger ofta uttryck för att staden under denna mandatperiod intagit en mer restriktiv hållning till samarbeten. För att skapa en levande och sammanhållen stad behöver den trenden brytas.

Vi står därför fast vid att fler mötesplatser för föreningar och lokala entreprenörer måste tillskapas. Ett stärkt föreningsliv och fler tillgängliga platser att verka på är en grundförutsättning för social hållbarhet, lokal utveckling och sammanhållning i Skärholmen och i hela Stockholm.

Södermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Johan Lisspers (L) och Lars Rottem Krangnes (C)

Vi tackar förvaltningen för det positiva svaret på motionen. Liberalerna vill att Stockholm ska vara en stad där människor kan engagera sig, utveckla sina idéer och skapa nya sammanhang.

Genom samarbete mellan staden, civilsamhället och privata aktörer kan vi göra det enklare att bygga mötesplatser där engagemang växer och gemenskap formas. Dessa platser blir viktiga nav för föreningar, entreprenörer och initiativtagare som vill starta och driva verksamheter i staden.

När fler verksamheter och företag etableras ökar också möjligheterna till sysselsättning och ett starkare lokalt engagemang. Vi vet att det är genom människors drivkraft, idéer och innovation som Stockholm utvecklas och blomstrar.

Därför vill vi undanröja hinder och skapa goda förutsättningar för att fler ska kunna ta initiativ och omsätta sina idéer i verkligheten.